

RESEARCH OUTPUTS / RÉSULTATS DE RECHERCHE

Convergentie en bevoegdheidsverdeling in het federale België : COBEL : synthese van het eindrapport

Jost, Julien; Queck, Robert; Coppieters 't Wallant, Quentin; BURTON, Cédric; STEVENS, David; DUMORTIER, Jos

Publication date:
2008

Document Version
le PDF de l'éditeur

[Link to publication](#)

Citation for published version (HARVARD):

Jost, J, Queck, R, Coppieters 't Wallant, Q, BURTON, C, STEVENS, D & DUMORTIER, J 2008, *Convergentie en bevoegdheidsverdeling in het federale België : COBEL : synthese van het eindrapport..*

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

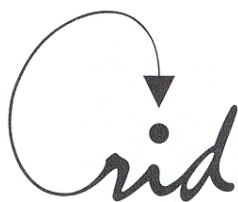
- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Centre de Recherches
Informatique et Droit
FUNDP Namur
(Académie universitaire 'Louvain')

Interdisciplinair Centrum
voor Recht en ICT
K.U.Leuven

Convergentie en bevoegdheidsverdeling in het federale België

- COBEL -

Synthese van het eindrapport

NOTEN VAN DE UITGEVER

Dankwoord

De Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie dankt de auteurs van dit rapport.

Beschikbare versies

Het volledige rapport is in het Nederlands en het Frans beschikbaar.

De synthese (hoofdstuk 5) is in het Nederlands, het Frans en het Duits beschikbaar.

Bestelling

De elektronische versie van het rapport kan gedownload worden (in pdf-formaat) op de internetsite (<http://economie.fgov.be>) van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

De papieren versie van het rapport is gratis verkrijgbaar via de post, zolang de voorraad strekt. Stuur in dat geval uw aanvraag op met vermelding van de titel van de uitgave en uw adres.

Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie

Telecommunicatie en Informatiemaatschappij

Vooruitgangstraat 50

1000 Brussel

e-mail e9-info@economie.fgov.be

tel. 02 277 71 68

fax 02 277 50 22

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verantwoordelijke uitgever

Lambert VERJUS, Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel

Wettelijk depot

D/2008/???

WAARSCHUWING • DISCLAIMER

De inhoud van het rapport weerspiegelt enkel de opinie van zijn auteurs, die niet noodzakelijk de opinie is van de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

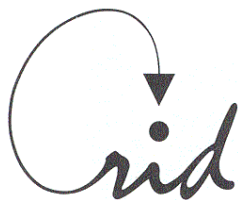
AUTEURS VAN HET RAPPORT

Dit document bevat de synthese (hoofdstuk 5) van een rapport over de convergentie.

Het rapport over de convergentie, dat op 30 juni 2007 werd voltooid, werd samengesteld door het *Interdisciplinair Centrum voor Recht en ICT* (K.U.Leuven) en het *Centre de Recherches Informatique et Droit* (FUNDP Namur) (Académie universitaire 'Louvain') in het kader van een onderzoeksovereenkomst gefinancierd door de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Julien Jost, Robert Queck, David Stevens en Jos Dumortier

Met de medewerking van Cédric Burton en Quentin Coppieters 't Wallant

Centre de Recherches Informatique et Droit
Facultés universitaires Notre-Dame de la Paix
Rempart de la Vierge 5
5000 Namur

Tel. 081 72 47 69
Fax 081 72 52 02
E-mail crid@fundp.ac.be
Url <http://www.crid.be>

Interdisciplinair Centrum voor Recht en ICT
Katholieke Universiteit Leuven
Sint-Michielsstraat 6
3000 Leuven

Tel. 016 32 52 73
Fax 016 32 54 38
E-mail icri@law.kuleuven.be
Url <http://www.icri.be>

INHOUDSOPGAVE

NOTEN VAN DE UITGEVER	2
WAARSCHUWING • DISCLAIMER	3
AUTEURS VAN HET RAPPORT	3
INHOUDSOPGAVE	4
SYNTHESE VAN HET EINDRAPPORT	5

SYNTHESE VAN HET EINDRAPPORT¹

Dit rapport heeft tot doel de federale overheid een overzicht te bezorgen van mogelijke wijzen om op strategische manier om te gaan met haar bevoegdheden in de informatiemaatschappij en in het bijzonder in de sector van informatie- en communicatietechnologie. De confrontatie tussen ons verticale bevoegdheidsverdelende model enerzijds en de steeds verdergaande convergentie tussen de traditioneel gescheiden sectoren 'telecommunicatie' en 'radio-omroep en televisie' anderzijds is de belangrijkste invalshoek.

In het eerste hoofdstuk schetst het rapport een aantal technologische, economische en maatschappelijke evoluties die het overheidsbeleid inzake informatie- en communicatietechnologie sterk hebben beïnvloed en dit ook in de toekomst zullen blijven doen. Van een aantal reeds gekende fenomenen (zoals digitalisering, compressie, interactiviteit, en liberalisering) wordt gesteld dat zij ook in de toekomst het aangezicht van de ICT-sector verder zullen blijven beïnvloeden. Als voor beleidsmakers relatief nieuwe, maar uitermate relevante fenomenen worden de groeiende participatie van de gebruiker (de zogenaamde 'prosumer'), web 2.0 en "alles IP" aangehaald.

Het tweede hoofdstuk bevat vervolgens een overzicht van het huidige Europese (horizontale) regelgevende kader en van zijn mogelijke toekomstige evoluties. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan zowel het regelgevende kader voor de transmissie van gegevens (elektronische-communicatienetwerken en -diensten) als de regels in verband met inhoud (audiovisuele mediadiensten en diensten van de informatiemaatschappij). Hoewel het Europese kader doorgaans wordt aangehaald als model van een 'horizontale' regelgeving (en dus beter in overeenstemming met het fenomeen van de convergentie), wordt aangetoond dat er ook nog tekortkomingen zijn. Vooreerst blijft de inhoudelijke laag (ook in de toekomst) gekenmerkt door divergentie en overlap tussen audiovisuele mediadiensten² enerzijds, en diensten van de informatiemaatschappij³ anderzijds. Beide soorten diensten zullen immers diensten op aanvraag omvatten. Bovendien is de begrenzing tussen de transmissie-laag (met name de regels in verband met de elektronische-communicatie) en de inhoudelijke laag onduidelijk en zoals we het hebben uitgelegd wordt ze gekenmerkt door de banden tussen beide lagen en hun regelgevingen. Dit deel toont bijgevolg aan dat ook in een meer horizontaal bevoegdheidsmodel samenwerking tussen de verschillende overheden noodzakelijk blijft.

Het derde hoofdstuk biedt niet alleen een overzicht van de algemene bevoegdheidsverdelende beginselen in ons land (afdeling 1), maar eveneens een overzicht van de voor het reguleren van de informatie- en communicatiesector relevante bevoegdheden van de federale overheid, de Gemeenschappen en de Gewesten (afdeling 2).

De derde afdeling van dit hoofdstuk zet uiteen dat omwille van de convergentie en de "despecialisatie van de infrastructuren", de federale Staat en de Gemeenschappen beiden bevoegd zijn voor de omzetting van de Europese richtlijnen betreffende elektronische-communicatie.

¹ Dit document bevat de samenvatting (hoofdstuk 5) van een rapport over de convergentie. Het volledige rapport is in het Nederlands en in het Frans beschikbaar.

² Zie artikel 1, a), c) en e) Televisie zonder grenzen richtlijn zoals gewijzigd door *proposition modifiée de directive du Parlement européen et du Conseil modifiant la directive 89/552/CE du Conseil visant à la coordination de certaines dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres relatives à l'exercice d'activités de radiodiffusion télévisuelle* ("Services de médias audiovisuels sans frontières"), COM(2007) 170, 29 maart 2007. Zie ook European Commission Services, Draft Audiovisual Media Services Directive – Consolidated Text including EP First Reading amendments accepted in full and the amended Commission proposal, 2005/0260 (COD), Non Binding Working Document rev. 3, April 2007 (voor beide documenten, zie http://ec.europa.eu/avpolicy/reg/tvwf/modernisation/proposal_2005/index_en.htm).

³ Artikel 1.2 en bijlage V van Richtlijn 98/34/EG, reeds geciteerd.

Sommige maatregelen moeten door beide overheden worden omgezet, anderen vallen *a priori* onder de exclusieve bevoegdheid ofwel van de Gemeenschappen, ofwel van de federale Staat. We hebben gezien dat ingevolge de rechtspraak van het Arbitragehof er bovenop de vraag van de bevoegdheid (en de verplichting) tot omzetting van de richtlijnen een tweede vraag rijst: kan een bevoegde overheid alleen handelen of moet ze in onderling akkoord met de andere overheid handelen? Betreffende de diensten van de informatiemaatschappij is de federale Staat bevoegd voor de omzetting van de Europese richtlijnen, net zoals de Gemeenschappen, die bevoegd zijn in de mate dat sommige van deze diensten van de informatiemaatschappij (in de Europese zin) gekwalificeerd kunnen worden als radio-omroepdiensten volgens de Belgische bevoegdheidsverdeling. Tenslotte geeft de vierde afdeling een diepgaande analyse van de confrontatie tussen de huidige bevoegdheidsregels aan de ene kant, en het fenomeen van de convergentie aan de andere kant.

De analyse van de rechtspraak van het Arbitragehof in de periode van 1990 tot vandaag (weergegeven in het eerste deel van de 4de afdeling van hoofdstuk 3) toont aan dat het Hof een belangrijke rol heeft gespeeld op het vlak van de steeds ruimere invulling van de bevoegdheid van de Gemeenschappen wat betreft radio-omroep en televisie en dat de flexibiliteit die het gevolg is geweest van het ontbreken van enige (grond)wettelijke definitie van het omroepbegrip de federale bevoegdheden op het terrein steeds verder heeft uitgehold. Het feit dat we in onze bevoegdheidsverdeling gebruik maken van een jurisprudentiële interpretatie heeft het voor het Hof gemakkelijker gemaakt rekening te houden met de technologische ontwikkelingen (ook al grijpt een arrest slechts *ex post* in, dat wil zeggen éénmaal er een geschil is ontstaan). Het feit dat het Europese concept van “audiovisuele mediadiensten” dicht bij de ruime interpretatie van het concept “omroep” aansluit dat nu in België gebruikt wordt, zou deze Belgische interpretatie trouwens kunnen bevestigen, hoewel Europa wel een horizontaal en technologie-neutraal reguleringsmodel heeft ingevoerd voor de infrastructurele aspecten. De federale overheid lijkt er dus belang bij te hebben de definitie van het omroepbegrip te ‘codificeren’ om een *de facto* steeds ruimere interpretatie ervan te vermijden, ook al zou een zekere flexibiliteit die in een sector als deze, die aan snelle en onvoorzienbare ontwikkelingen onderworpen is, van belang is, daarmee verloren gaan. Het verlies aan flexibiliteit zal waarschijnlijk vergoed worden door een winst aan rechtszekerheid.

Het tweede deel van de 4de afdeling van hoofdstuk 3 bespreekt de gevolgen van de technische despecialisatie van de transmissie-infrastructuren voor de Belgische bevoegdheidsverdeling. Bij gebrek aan een wijziging van de bevoegdheidsverdeling en zich baserend op een ruime interpretatie (wat trouwens vatbaar is voor kritiek) van het evenredigheidsbeginsel, besluit het Arbitragehof tot de absolute noodzaak van samenwerking tussen de federale overheid en de Gemeenschappen en tot de vereiste van een regelgeving in onderling akkoord. Het Arbitragehof heeft geleidelijk aan het *rationae materiae* veld van de samenwerkingsverplichting verduidelijkt.

Het omvat in elk geval:

- de elektronische transmissie-infrastructuur die gemeenschappelijk is aan de radio-omroep en de televisie enerzijds en de telecommunicatie in de strikte zin van het woord anderzijds;
- gezamenlijke elektronische transmissiediensten;
- bijbehorende hulpmiddelen (systeem voor voorwaardelijke toegang, *Application Program Interface*, toepassingsprogrammaverbindingen, elektronische programmagidsen) inzake omroep, de normen voor de uitzending van televisiesignalen van 16:9 formaat, de interoperabiliteit van digitale televisiediensten en -uitrustingen alsook de doorgifteverplichtingen (*must carry*). Het Arbitragehof was waarschijnlijk van mening dat hun impact op de gezamenlijke infrastructuur groot genoeg was om voor hun reglementering (en regulering) een samenwerkingsverplichting op te leggen;

- doorgangsrechten en ten slotte;
- het bepalen van de bevoegdheden van de regulatoren in deze aangelegenheden alsook de uitoefening van deze bevoegdheden.

Gezamenlijke infrastructuren of diensten zijn infrastructuur en diensten waarvan een dubbel gebruik mogelijk is (omroep en telecommunicatie in Belgische zin), gebruik waarvoor beide overheden samen bevoegd zijn. Dat omvat de infrastructuur die gebruikt wordt of bruikbaar is voor dit dubbel gebruik. We stellen trouwens vast dat in zijn arrest van 11 mei 2007 het Hof van Beroep te Brussel *de facto* op zeer concrete wijze heeft nagekeken of het over een gezamenlijke infrastructuur ging (DSLAM Versie 5). Op dit punt mag enerzijds niet worden vergeten dat de beperking van de samenwerkingsverplichting tot *gezamenlijke* diensten beschouwd kan worden als een toepassing door het Arbitragehof van het evenredigheidsbeginsel op haar eigen vereisten in een domein waar artikel 92bis BWHI niet in een samenwerkingsverplichting voorziet. Anderzijds hebben we ons niettemin deze vraag gesteld: creëert de weerslag die elke elektronische-communicatiedienst (en haar regelgeving) heeft op de elektronische-communicatie-infrastructuur, door het simpele feit dat deze diensten en infrastructuur kwalificeren en dat ze uitgevoerd worden door middel van deze infrastructuur, niet een risico van tegenstrijdige beslissingen, dat zou rechtvaardigen dat men alle elektronische-communicatiediensten opneemt in de samenwerkingsverplichting? Wij pleiten hier in elk geval voor, ook al lijkt het Arbitragehof deze weg op dit moment niet te volgen. Een brede interpretatie van het concept van “gezamenlijke” dienst zou trouwens ook een oplossing kunnen bieden. In dat opzicht stelt men echter vast dat het Hof van Beroep te Brussel – beroepsinstantie voor de beslissingen van het BIPT – in elk geval in zijn arrest van 1 juni 2007 een restrictievere interpretatie van het concept van “gezamenlijke dienst” lijkt aan te nemen. De toekomst zal uitwijzen of het Hof deze positie blijft behouden en of ze zal kunnen overleven. We zullen ook zien of de Raad van State, beroepsinstantie voor de beslissingen van de regelgevende gemeenschapsinstanties, dezelfde houding zal aannemen.

Het tweede deel van afdeling 4 van hoofdstuk 3 ten slotte handelt over het feit dat wat betreft de mogelijke vormen van de samenwerking, het Arbitragehof volgens ons speelruimte overlaat aan de betrokken instanties, ook al vermeldt het uitdrukkelijk de mogelijkheid van een samenwerkingsakkoord. Dit deel geeft ook een overzicht van een aantal bestaande vormen van samenwerking, alsook concrete toepassingen ervan (bijvoorbeeld: de aanhangigmaking in de schoot van het Overlegcomité).

Het vierde hoofdstuk van het rapport gaat dieper in op mogelijke scenario's voor het oplossen van het bevoegdheidsrechtelijke probleem in de informatie- en communicatiesector. Na een korte blik op de “oplossing” van het status quo (afdeling 1) worden twee grote opties besproken tegen de achtergrond van de selectiecriteria die in het begin van het hoofdstuk worden uiteengezet (duidelijkheid / transparantie bevoegdheidsverdeling, harmonisering op nationaal vlak van de regels voor elektronische telecommunicatiesector, toekomstgerichtheid bevoegdheidsverdelende regels, juridische stabiliteit / zekerheid bevoegdheidsverdeling en algemene haalbaarheid):

1° de aanpassing van de huidige bevoegdheidsverdelende regels (door het Grondwettelijk Hof of de bijzondere wetgever) (afdeling 2).

In dat opzicht lijkt de beste optie die van een meer horizontale verdeling van de bevoegdheden die een onderscheid zou maken tussen de transmissie laag en de laag van de inhoud (bijv. inzake reservering van frequenties), zelfs al zou de problematiek van de onderlinge verbanden tussen deze twee lagen (bijvoorbeeld op het vlak van frequenties) blijven bestaan. Deze problematiek zou kunnen worden verzacht door “vrijwaringsclausules” of een specifiek samenwerkingsakkoord, die een zeker recht op betrokkenheid zou garanderen aan de bij de bevoegdheidswijziging betrokken overheden.

Een meer horizontale aanpak zou het leven van de operatoren kunnen vereenvoudigen, aangezien ze zich slechts tot één instantie zouden moeten melden voor de elektronische netwerken en diensten. Voor inhoud zouden ze deze “bedevaart” naar meerdere overheden echter moeten verderzetten. Het is inderdaad waar dat een (jurisprudentiële of wettelijke) wijziging van de bevoegdheidsverdeling, vooral op de wijze die we hierboven hebben besproken, tegen politieke moeilijkheden zou kunnen aanbotsen. Tenslotte herinneren wij eraan dat de verschillende betrokken overheden zelfs in een horizontaal regime allicht zouden moeten blijven samenwerken. Ook in dat geval is het immers waarschijnlijk dat het uitoefenen van een bevoegdheid door de ene overheid invloed heeft op de bevoegdheden van een andere overheid...

2° binnen het huidige bevoegdheidsverdelende kader blijvend: het uitwerken van een veel uitgebreider regime van samenwerking tussen de betrokken overheden, overeenkomstig de vereisten van de Europese communicatierichtlijnen en van het Arbitragehof (afdeling 3).

In het deel over de contouren van de door het Arbitragehof vereiste samenwerking wordt een analyse gemaakt van de mate waarin het recent tussen de betrokken overheden afgesloten en door de verschillende parlementen nu goedgekeurde samenwerkingsakkoord overeenstemt met de door het Arbitragehof en door de Europese richtlijnen gestelde vereisten (afdeling 3, I).

Die analyse toont aan dat het huidige akkoord een aantal serieuze tekortkomingen vertoont. Vooral wat betreft de overeenstemming ervan met het Europese kader voor de elektronische-communicatiesector (hoofdzakelijk: de problematiek van de onafhankelijkheid van de CRC in verband met de rol van het IMCTR evenals het niet voorzien van samenwerkingsverplichtingen tussen de CRC en andere betrokken instellingen (bvb. de mededingingsautoriteiten) rijzen er problemen. Daarnaast lijkt evenwel het toepassingsgebied van het akkoord niet in overeenstemming met de recentste rechtspraak van het Arbitragehof, die op het materiële vlak stelt dat samenwerking niet enkel verplicht is voor de elektronische-communicatienetwerken, maar ook voor gezamenlijke elektronische-communicatie-diensten en voor de bijhorende hulpmiddelen inzake omroep, de *must carry*, de doorgangsrechten,...

Vervolgens (afdeling 2, II) hebben we ook bekeken hoe de samenwerkingsverplichting zich voor de regelgevende instanties moet concretiseren. De criteria van het Arbitragehof moeten ook dienen om te bepalen in welke gevallen deze instanties gezamenlijk moeten optreden. In dat opzicht bieden de analyses van de verschillende markten een interessant voorbeeld, aangezien ze getuigen van de moeilijkheden en twijfels over deze materie. De beroepprocedures voor het Hof van Beroep te Brussel in verband met de beslissingen van het BIPT (en waarschijnlijk binnenkort ook de beslissingen van het CRC) zullen deze twijfels vermoedelijk doen verdwijnen. Dit rechtscollege heeft zich reeds kunnen uitspreken over de samenwerkingsverplichting in het kader van de analyse van de markten 1 en 2. In deze beslissing stelt men een zeer technische en restrictieve definitie vast van de notie van omroep, die weinig lijkt overeen te stemmen met de functionele aanpak van het Arbitragehof. Ook lijkt het Hof van Beroep het toepassingsgebied van de samenwerking tussen de regelgevende instanties tijdens markanalyses sterk te beperken, namelijk door voor de rechtvaardiging van een samenwerkingsverplichting bovendien een bewijs te eisen van het bestaan van een risico van tegenstrijdigheid tussen beslissingen van de verschillende NRIs, terwijl het Arbitragehof een dergelijk risico slechts beschouwde als een rechtvaardiging van zijn rechtspraak. Naast een aanpak die verschilt van die van het Arbitragehof en moeilijkheden die ontstaan uit technische onderscheiden die een zeer casuïstische aanpak met zich meebrengen, brengt deze restrictieve interpretatie van de samenwerkingsverplichting ook het risico met zich

mee dat zij weinig geschikt blijkt in een context van regelgeving van convergerende diensten en infrastructuren, die een algemene, coherente en dus gezamenlijke economische aanpak vereisen.

In de lijst van markten van de aanbeveling marktanalyse die in dit rapport geanalyseerd worden, zijn het minstens de markten 11 (ontbundelde toegang op wholesale-niveau tot metalen (sub)netten, voor het verzorgen van breedband-en spraakdiensten) en 12 (wholesale-breedbandtoegang - *bitstream*) die het voorwerp moeten uitmaken van een gezamenlijke regelgeving. Toch lijkt het ons, in het licht van de rechtspraak van het Arbitragehof, dat de andere markten, in elk geval zij die rechtstreeks betrekking hebben op toegang tot de infrastructuren, zoals de markten 1 en 2 (toegang tot het openbare telefoonnet op een vaste locatie) en markt 18 (omroeptransmissiediensten en -netwerken voor het leveren van omroepinhoud aan eindgebruikers), ook aan een dergelijke overlegde regeling onderworpen zouden moeten zijn (ook al is dat niet de mening van het Hof van Beroep te Brussel met betrekking tot de twee eerste markten). Ook al kunnen deze laatste diensten op zichzelf misschien niet beschouwd worden als gezamenlijke diensten, en vallen ze op het eerste zicht dus onder een exclusieve bevoegdheid (van de federale Staat of de Gemeenschappen), toch kan hun onderliggende infrastructuur wel worden beschouwd als een gezamenlijke infrastructuur.

De vierde en laatste afdeling van hoofdstuk IV is erop gericht om nogmaals het debat terug in zijn context te plaatsen. Men zet er bijvoorbeeld uiteen dat de confrontatie tussen de convergentie en de Belgische bevoegdheidsverdeling in het domein van de informatiemaatschappij en in het bijzonder inzake elektronische-communicatienetwerken en -diensten niet een simpele academische kwestie is die enkel voor rechtswetenschappers van belang is. De bevoegdheidsverdeling en de doeltreffende uitvoering ervan (en dus ook van de verschillende voorgestelde en besproken oplossingen, in het bijzonder in afdeling 3 van hoofdstuk III en in hoofdstuk IV) hebben immers een rechtstreekse weerslag op de technologische evolutie en op de economische ontwikkeling en dus op het welzijn van de burgers. In deze context besteedt het rapport een bijzondere aandacht aan de impact die de institutionele problemen, (veroorzaakt door de problematiek van de verticale bevoegdheidsverdeling) hebben gehad op de ontwikkeling van de breedband. Dit deel rijkt ook een paar oplossingen aan (bijv. de analyse van de markten 11 en 12 ten gevolge van een uitvoering van het samenwerkingsakkoord).

De belangrijkste conclusies van dit vierde hoofdstuk worden hierna weergegeven. Een globaal samenwerkingsakkoord dat zowel de materiële regels voor de elektronische-communicatiesector omvat, alsook een geïntegreerde unieke regulator is veruit de meest verkieslijke optie. Een doeltreffende werking van deze instantie zou van België een voorbeeld maken voor Europa. In een verruimd samenwerkingsakkoord zouden alle materiële regels voor de elektronische informatie- en communicatiesectoren kunnen worden samengebracht en een gezamenlijke regulator zou op de toepassing daarvan kunnen toezien. Men is het ook akkoord over het feit dat de materiële bevoegdheid van deze “nieuwe” CRC die van de huidige CRC zal moeten overtreffen: naast gezamenlijke infrastructuren zou ze ook bevoegd moeten zijn voor de elektronische-communicatiediensten (gezamenlijke maar ook niet-gezamenlijke diensten uitgevoerd op gezamenlijke infrastructuren) alsook, zoals het nu reeds het geval is, voor de bijhorende hulpmiddelen inzake omroep, sommige technische normen en de must carry. Het insluiten van eindapparatuur die zich ook meer en meer despecialiseren zou ook zeer nuttig zijn. Het Interministerieel Comité kan trouwens belast blijven met de organisatie van een “*wederzijdse consultatie (...) omtrent mekaars initiatieven inzake het opstellen van ontwerpregelgeving met betrekking tot omroep en telecommunicatie*”⁴. Zo’n IMCTR zal evenwel de mogelijkheid verliezen om een beslissing

⁴ Artikel 9 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006.

in de plaats van het CRC in zijn gebruikelijke samenstelling te nemen. Eventuele zorgen over de (politieke) legitimiteit van beslissingen van de CRC kunnen worden verzacht door aan de minister de mogelijkheid te geven het Hof van Beroep te Brussel aan te spreken en dit zoals wat nu reeds voorzien is door artikel 2, §1, al. 2 van de wet “BIPT-statuu” voor de beslissingen van het BIPT. Verder blijkt ook dat het *status quo* op nagenoeg alle vlakken het minst goed scoort.

Rekening houdend met de hierboven aangehaalde terughoudendheden en vrijwaringsmaatregelen (en in afdeling 2 van hoofdstuk IV) zou de wijziging van de bevoegdheidsverdeling wat betreft de overdracht naar een horizontaal systeem ook een interessante oplossing kunnen zijn, want het komt meer overeen met het Europese model en met de technologische werkelijkheden dan het huidige verticale systeem. Het is echter wel waar dat, onder andere omwille van de hierboven aangehaalde beperkingen, deze oplossing waarschijnlijk minder doeltreffende zal zijndan een ruime en goed werkende samenwerking.

Vast staat dat in elk mogelijk scenario samenwerking tussen de federale overheid enerzijds, en de Gemeenschappen en Gewesten anderzijds, cruciaal zal zijn om een coherent beleid voor de elektronische netwerken en diensten van morgen te kunnen garanderen. We kunnen bijgevolg enkel hopen dat de politieke wil hiertoe in de komende maanden aanwezig zal zijn⁵. Het aannemen van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2007 heeft veel tijd in beslag genomen, maar éénmaal aangenomen heeft het tamelijk snel de goedkeuring van alle betrokken parlementen gekregen. Deze snelheid beschouwen we als een goed teken.

Tenslotte zou een meer diepgaande verduidelijking (door het Grondwettelijk Hof of door de bijzondere wetgever) van het concept van “omroep” nuttig kunnen zijn. Het rapport somt een aantal bijkomende criteria op die in dit opzicht relevant kunnen zijn. Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan het toevoegen van een criterium betreffende het politieke of economische karakter⁶ van de activiteit in kwestie of het toevoegen van de notie van redactionele verantwoordelijkheid⁷ aan het huidige omroepbegrip die zeer ruim is, bijvoorbeeld door het gebruik van de term “dienst”.

⁵ STEVENS, David en VALCKE, Peggy, "Verplichte samenwerking in de elektronische-communicatiesector: wat baten kaars en bril...", noot bij Arbitragehof, 8 november 2006, nr. 163/2006, *T.B.H.* 2007, afl. 3, 227 - 232.

⁶ Zie overweging 13 van het gewijzigde voorstel voor de richtlijn « audiovisuele mediadiensten zonder grenzen ».

⁷ Zie overwegingen 13 en 17, en artikel 1st, 1, a) van het gewijzigde voorstel voor de richtlijn « audiovisuele mediadiensten zonder grenzen ».